

ROMAN

De vader die terugkwam

Hans Ulrich

Uitgeverij Verbum

De vader die terugkwam

De vader die terugkwam

Hans Ulrich

Ter nagedachtenis aan mijn dappere ouders
En mijn zoon Niels

Voor Ine en Ingrid

Inhoud

7
Inleiding

9
Wenen voorjaar 1913,
een mislukte kunstenaar

19
Hengelo 22 juni 1914:
een dochter wordt geboren

24
Vorbereidingen voor een
moord

32
Eerste Wereldoorlog: 1914
Westfront, Oostfront, de
ongelovige fanaticus

44
1917 Russische Revoluties,
Oostfront, Westfront

75
Brest-Litovsk, Roden en
Witten, wapenstilstand

88
Siberië en Lilja

111
Amerika, Duitsland,
Nederland rond 1930

163
De aanval op Polen, begin van
de Tweede Wereldoorlog

231
De vader die terugkwam

239
Epiloog

251
Verantwoording

253
Literatuur

Foto cover: Michael en Willie in 1935, een jaar voor hun huwelijk. Het mooiste meisje van Hengelo flirt met de fotograaf.

© 2017 Uitgeverij Verbum en Hans Ulrich
Omslagontwerp en binnenwerk: Dianne Rijnbende

ISBN: 9789074274845

Inleiding

Mijn naam is Michael Müller, ik ben de kleinzoon van mijn gelijknamige opa uit Wenen en de zoon van zijn gelijknamige zoon. Mijn andere opa heette Harm Kamphuis en woonde met zijn Mina in Hengelo, Overijssel, niet te verwarren met Hengelo, Gelderland. Mijn Weense socialistische opa kwam in Siberië terecht en beleefde daar bizarre avonturen voordat hij na zes jaar terugkeerde naar zijn Maria, die later idolaat was van Adolf Hitler.

Mijn moeder Willie was het mooiste meisje van Hengelo. En op een dag ontmoette ze daar in Hengelo, op de kermis, een werkloze violist uit Wenen. Dat werd mijn vader, die in 1942 onderdook als deserteur van de Duitse Wehrmacht. Hij kwam in Aalten terecht in de Achterhoek. Over de Michael Müllers en de Kamphuisen en ook de Hendriksen, stiefouders van Michael Müller, gaat deze familiechroniek of familieroman als dat interessanter klinkt. Lezer, als het u duizelt, lees dan vooral verder. En verwar de ene ik (Michael) niet met de andere, namelijk de schrijver.

De grote Georges Simenon (Maigret) heeft in het voorwoord van zijn jeugdherinneringen *Pedigree* geschreven: 'Alles in mijn roman is waar zonder dat iets erin juist is.' En zo is het ook in deze kroniek.

Tegen Duitsers

Eind februari 1945 zei mijn moeder: 'We gaan een tijdje samen weg, het is niet ver, niet zeuren en je zult eindelijk je pappie zien.' Ik raakte helemaal opgewonden, want straks heb ik weer een vader, net als alle jongens in de Jacobastraat in Hengelo. Ik vond dat mijn moeder langzaam fietste en bovendien had

ik last van de kou. Als we tussen Delden en Goor aankomen staat ome Jan ons op te wachten, ik was blij dat ik hem zie. En ik was blij op de boerderij. Er waren wel veertig mensen, ook kinderen. Ze kwamen onder andere uit Amsterdam en ik speelde de hele dag met ze. Een Amsterdamse jongen, Ruurd, pestte mij weleens. Kneep me gemeen in mijn arm of haakt me pootje. Hij was een kop groter en ik durfde niks te doen. Maar gelukkig was mijn moeder bij me en ik sliep ook samen met haar op stro en hooi die in dikke lagen op de deel lagen. Ome Jan sliep boven in een aparte kamer. 's Avonds was er vaak vuurwerk te zien. We kropen dan uit de grote kelders van de boerderij en zagen lichtflitsen en hoorden knallen.

'Waar is dat voor?' vroeg ik aan ome Jan die mij vasthield.

'Ze vechten om een brug.'

'Wie dan?'

'Engelsen en Canadezen tegen de Duitsers.'

'Gaan de Duitsers verliezen?'

'Ik hoop het wel.'

Met dat antwoord was ik tevreden, want ik was ook tegen de Duitsers.

De vader die terugkwam

Hans Ulrich

In *De vader die terugkwam* verbindt Hans Ulrich zijn Twents-Oostenrijkse familiegeschiedenis met de bloedige wereldgeschiedenis van de twintigste eeuw. Op zevenjarige leeftijd komt de Weense vader van Hans Ulrich aan in Hengelo, eerst tijdelijk om op krachten te komen, maar later wordt hij geadopteerd. Hij zal niet meer uit Hengelo vertrekken. In de Tweede Wereldoorlog moet hij onderduiken om aan de Duitse dienstplicht te ontkomen. Op het jonge leven van Hans Ulrich heeft dit allemaal grote indruk gemaakt. Maar de vader kwam terug uit de onderduik!

Met gevoel voor detail heeft Hans Ulrich zijn roman gegoten in een caleidoscopische en meanderende combinatie van fictie en non fictie, een familiegeschiedenis die zich afwisselend afspeelt in Wenen, Rusland en Twente, verweven met een lichtvoetige, luchtige en erudiete beschrijving van de wereldpolitiek.

9 789074 274845

Hans Ulrich (Hengelo, 1939) studeerde Nederlands en Geschiedenis voordat hij redacteur werd van het *Utrechtsch Dagblad*. Hij gaf les in Middelburg en Leiden aan de plaatselijke gymnasia. Hij ontwikkelde verschillende geschiedenislesmethoden (*Bij de tijd, Memo* en *Geschiedenis van gisteren*). In totaal zijn zes miljoen scholieren groot geworden met zijn lesboeken. Hij is 17 jaar redacteur van het blad *Reflector* geweest en ook werkte hij enkele jaren voor *NRC Handelsblad*. Hij schreef verschillende geschiedenisboeken (*Twintigste eeuw in een notendop* en *De geschiedenis van Nederland*), jeugdromans (*Paolo, Leonard Da Vinci's leerling* en *De nieuwe wereld van William Tinker*) en het sprookje *Koning Vladimir*. Voor Uitgeverij Verbum schreef hij *Wie was Anne Frank?*

www.hansulrich.nl

